

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин ВУЧКОВ,
член на Научното жури за защита на дисертационен труд
за добиване на образователната и научна степен „доктор“,

В

Института за държавата и правото при БАН,
Заповед № РД-09-102/16.10.2019
на директора на ИДП-БАН

Кандидат: Александрина Пламенова Дончева

I. Обобщени данни за професионалната биография на кандидата

Докторантът Александрина Пл. Дончева е магистър по право от Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“ (2013). Освен това е завършила и бакалавърска степен по финанси в същия университет (2014). Провела е практическото си обучение като стажант в Софийски градски съд през първата половина на 2013 г., а от м. октомври на 2013 г. е назначена за асистент по Наказателен процес в Института за държавата и правото към БАН. Една година по-късно, от м. ноември 2014 г., е съдебен помощник към наказателната колегия на Върховния касационен съд. От м. октомври 2015 г. е докторант по Наказателен процес към ИДП – БАН в задочна форма на обучение, като научното ръководство е осъществявано от доц. д-р Екатерина Салкова. От м. октомври 2019 г. е отчислена с право на защита. От м. юли 2017 г. е младши съдия към Софийски градски съд.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представения дисертационен труд

Темата на дисертационния труд е: „Официалното начало в наказателния процес“.

Бих открил следните по-важни научни приноси:

Първо, дисертационното изследване е първото самостоятелно изследване в българската научна литература, посветено конкретно на официалното начало. Разбира се, този принцип е анализиран многократно на страниците на правната книжнина както в по-старо време, така и в актуални публикации, но това е правено в контекста на останалите принципи или по други конкретни поводи. Ето защо

наличието на подобно изследване несъмнено е актуално и полезно начинание с принос в теоретичен и приложен план.

Второ, детайлно е разгледан въпросът за естеството на правните принципи, включително и за схващането за принципите в наказателно-процесуалното право. Добре е дефинирана същността на този основополагащ принцип на наказателния процес. Субектите на официалното начало са представени правилно, особено в сравнение с другите принципи на наказателния процес, включително и на фона на т. нар. частно начало.

Трето, високо оценявам приноса по повод историческата ретроспекция на института, включваща проявлението на принципа от Древността, през Римското публично право, Френската революция и т. н. Прецизно, последователно и аргументирано е изложението по повод зараждането на принципа в българското законодателство и практика, особено след Освобождението през 1878 г.: на основата на Закона за углавното съдопроизводство от 1897 г., на основата на процесуалните кодекси от 1952 г., от 1974 г. и – разбира се – от 2005 г.

Четвърто, проявлението на официалното начало в отделните фази, стадии и етапи на процесуалното развитие е анализирано всеобхватно и е подплатено с необходимите аргументи. Специален приносен момент тук е акцентирането върху промените в българското процесуално законодателство през последните години.

Бих подкрепил предложението, формулирано в дисертационния труд, за включване сред нормите на НПК на нов чл. 13а, посветен на официалното начало.

III. Литературна осведоменост и компетентност

В текста на монографичния труд *источниците* от библиографския списък са цитирани уместно и коректно. Цитирани са 135 библиографски единици на няколко езика. Общо са направени 384 бр. позовавания под линия. Всичко това свидетелства за значителната информационна осведоменост на докторанта.

IV. Критични бележки и препоръки

Ще си позволя отправка на някои критични бележки и препоръки:

Първо, терминологичните уточнения, които откриваме в началото на дисертационното изследване, както и по-нататък в изложението, може да се прецизират. Всъщност причината за някои несъвършенства са законодателните подходи. Известно е, че новият Наказателно-процесуален кодекс от 2005 г. промени заглавието на съответните текстове от *Основни начала* на *Основни принципи*, което едва ли бе прецизен законодателен подход и което – освен всичко друго – послужи за това някои теоретични разработки, включително и дисертационни, да

изпаднат по този повод в състояние на самоцелност, без да доведат до някакви сериозни рационални резултати.

Второ, може би наличието на малко повече сравнително-правни примери по повод официалното начало би подобрило качеството на изложението. Вярно е, че такива са налице, например от италианската доктрина и практика, но тук съдържанието би могло да се обогати.

Освен това, бих препоръчал отделяне на специално внимание на съотношението между официалното начало, от една страна, и процесуалните взаимоотношения между прокурора и разследващите органи на основата на новите положения в НПК от 2005 год., от друга.

V. Заключение

Изхождайки от положителната оценка за представения дисертационен труд, с убеденост формулирам своята *положителна оценка* и препоръка към Научното жури да гласува за присъждането на кандидата на образователната и научна степен „доктор”.

**31-ви октомври 2019 г.
гр. София**

**Член на журито:
/проф. д-р В Вучков/**